

**UNIVERSITAT
JAUME•I**

Vicerectorat de Qualitat Educativa i
Harmonització Europea

**Projecte d'adaptació de les titulacions al
procés d'harmonització europea a l'UJI
Curs 2005-06**

1. INTRODUCCIÓ

La Universitat Jaume I s'ha fixat, com a objectiu prioritari, desenvolupar les polítiques d'implementació que ens acosten a les disposicions de la Declaració de Bolonya i, per tant, al desenvolupament de l'espai europeu d'educació superior. Com a mostra d'aquest interès apareix a les línies de govern que el rector va exposar al Claustre el 12 de novembre de 2004, on s'inclou com un dels temes clau per al futur de la nostra Universitat el *Procés de convergència europea de titulacions, tant de grau com de postgrau*, que ha donat lloc a tota una sèrie de línies d'acció incloses dins del programa de convergència que, en aquest moment, es porta a terme.

Dins d'aquestes accions que la Universitat Jaume I porta a terme amb la finalitat d'apropar-se a les directrius de la Declaració de Bolonya, cal destacar el desenvolupament d'un pla de formació/informació sobre el procés de convergència europea, dirigit no només al PDI, sinó també al PAS i a l'estudiantat; la realització d'estudis i supòsits pràctics, dins dels actuals plans d'estudis, adaptats a l'espai europeu d'educació superior; el desenvolupament d'accions de millora, derivades de processos d'avaluació institucional, que fan referència al procés de convergència, atès que la qualitat és un aspecte essencial del procés de la convergència; i, l'elaboració d'eines de gestió de la programació d'assignatures adaptades al model ECTS, apostant per la innovació tecnològica.

En aquesta línia, podem destacar que des del curs 2001-2002 venim organitzant jornades sobre l'harmonització europea de les titulacions, amb la presència d'especialistes de reconegut prestigi en el tema i on el professorat té l'ocasió de debatre sobre els aspectes de la convergència que més els preocupen.

A més, el Vicerectorat de Qualitat Educativa i Harmonització Europea ha encetat dues edicions de projectes pilot d'adaptació de les titulacions al procés d'harmonització europea a l'UJI des del curs 2002-2003, gràcies a les quals són 6 les titulacions que estan immerses en aquest procés d'adaptació. De la primera edició participen Administració i Direcció d'Empreses, Humanitats i Enginyeria Industrial, mentre que a la segona edició s'han incorporat les titulacions de Turisme, Enginyeria Tècnica Agrícola i Enginyeria Tècnica en Disseny Industrial.

S'ha realitzat també una avaluació externa per part d'un ECTS Conseller en el marc de la primera edició dels projectes pilot.

Dins del àmbit exposat, veiem com a la Universitat Jaume I ens trobem ben posicionats respecte del nivell de conscienciació de la comunitat universitària respecte de la importància del procés d'harmonització, atesa la seua repercussió no només en l'estructura del sistema universitari espanyol, sinó sobretot en la concepció del procés d'ensenyament- aprenentatge (noves metodologies i nous recursos).

Per aquest motiu, el Vicerectorat de Qualitat Educativa i Harmonització Europea planteja la continuació dels estudis i supòsits pràctics, dins dels actuals plans d'estudis, adaptats a l'espai europeu d'educació superior, ja no com a projectes pilot sinó com un projecte d'adaptació amb una sèrie de condicions fruit de les experiències pilot anteriors.

2. OBJECTIUS.

L'*objectiu general* d'aquests projectes és impulsar la realització d'estudis i supòsits pràctics, dins dels actuals plans d'estudi, adaptats a l'espai europeu d'educació superior.

Concretament, l'*objectiu específic* és realitzar la *transició conceptual des del crèdit actual espanyol* (10 hores de classe/càrrega lectiva) *cap al crèdit europeu* (25/30 hores de càrrega de treball de l'estudiant (activitats d'aprenentatge de l'estudiantat – assistència a classe, tutories, estudi, exàmens, treballs, etcètera—), d'acord amb el que marca el Reial decret 1125/2003, de 5 de setembre, d'un primer curs complet d'una titulació per centre.

3. ÀMBIT D'APLICACIÓ I REQUISITS

Aquesta edició de projectes d'adaptació de les titulacions va adreçada, per tant, a aquelles titulacions que presenten una demanda específica per tindre interès i/o experiències prèvies en harmonització i es centraria a assumir tot un curs complet d'una titulació per centre. Concretament, les condicions d'implementació del projecte són les següents:

- a. S'haurà d'acollir a un mateix projecte tot un curs complet (troncals, obligatòries, optatives).
- b. El professorat de la titulació que vulga acollir-se al projecte ha de signar un contracte-programa amb el centre i el Vicerektorat, per tal de garantir la seua adequada progressió.
- c. Per tal d'aconseguir l'objectiu final del projecte, és imprescindible que es produïska una reflexió al si de la titulació sobre aspectes metodològics i d'organització.
- d. El professorat participant ha de presentar un programa detallat de les matèries amb l'Assistent ECTS del professorat per a la seua visualització en el LLEU.
- e. Finalitzat el projecte, el vicedegà/vicedirector de la titulació, juntament amb el coordinador de titulació i tot el professorat participant, es comprometen a redactar una memòria final on s'analitzen les conclusions relacionades amb tots els aspectes rellevants d'aquest i que s'enviarà a Vicerektorat per tal que els tècnics en realitzen l'anàlisi.
- f. Encara que el Reial decret de 5 de setembre recomana no superar les 1.600 hores per curs de treball de l'estudiantat, la situació real dels nostres plans d'estudis és una altra. Per tant, durant la realització del projecte no es pretén modificar la càrrega nominal en crèdits de les assignatures, sinó fer una anàlisi de la situació i comparar la càrrega nominal i la càrrega real dels nostres estudiants, per tal de poder anar modificant les tendències i utilitzar com a criteri d'assignació de crèdits per assignatura la càrrega real. Tot i això, la titulació podrà fer la simulació de com podria plantejar-se en crèdits ECTS.
- g. Un dels objectius del projecte és la innovació educativa, és a dir, que es produïska un replantejament dels elements utilitzats fins ara i una proposta de millora continuada. En aquest sentit, el projecte podrà estar suportat també en

diferents accions d'innovació educativa de les convocatòries de l'USE (mitjançant les *línies prioritàries* de la convocatòria).

- h. Amb el projecte es planteja facilitar i millorar l'aprenentatge de l'estudiantat, no mai ocasionar sobrecàrregues, conflictes i/o empitjoraments respecte a la situació docent actual. Els grups de treball de cada projecte hauran d'establir els mecanismes oportuns, amb mesures correctives i processos d'avaluació continua, per tal d'anticipar i anul·lar l'impacte sobre l'estudiantat de possibles disfuncions ocasionades pel canvi.
- i. Els projectes comptaran durant tot el procés amb el suport de la Unitat Tècnica d'Harmonització Europea (UTHE), que realitzarà tasques d'assessorament, seguiment i redacció d'informes.

4. METODOLOGIA I RECURSOS

De manera general, en aquesta edició per a l'harmonització europea de les titulacions es proposa el següent **procediment**:

- a. Anàlisi i diagnòstic de la situació docent actual:
  - Anàlisi del conjunt del curs o semestres per tal de valorar l'ajust entre el nombre global d'hores de feina i les hores disponibles per part de l'estudiant. Per tant, anàlisi de la càrrega docent assignada actualment i la càrrega de treball real de l'estudiant.
  - Anàlisi dels criteris d'organització i les metodologies emprades en cada una de les matèries de la titulació i l'existència o no de coordinació metodològica.
- b. Formulació de les estratègies d'acció per a facilitar el procés de convergència.
  - Reformulació, en la mesura que calga, dels objectius docents i d'aprenentatge de cada titulació, tenint en compte no només els coneixements que ha d'adquirir l'estudiant, sinó també les habilitats i actituds i/o valors, és a dir, les competències.
  - Formació del professorat de les titulacions implicades en: planificació de la docència, noves metodologies didàctiques adreçades a promoure un procés d'ensenyament-aprenentatge de l'estudiantat actiu i participatiu i avaluació.
  - Modificació de la planificació de les assignatures, programacions docents, metodologia, calendari, sistema d'avaluació, recursos auxiliars, etc.
  - Nou plantejament de les tutories, per a convertir-les en un mitjà didàctic fonamental. La tutoria, a més de la funció d'assistència a l'estudiantat, s'usarà com una eina per al seguiment continuat i/o recurs docent per a un ensenyament-aprenentatge més individualitzat i en petit grup.
- c. Posada en pràctica i avaluació de les modificacions proposades.
- d. Nova anàlisi i diagnòstic de la situació docent després d'introduir i aplicar els canvis per a la convergència.

Encara que aquest és l'ordre procedimental establert, cada projecte podrà adequar-lo a les diferents necessitats específiques.

Dins d'aquest marc procedimental es proposa formar un grup de treball per projecte que lidere el procés respectiu, amb la *participació del degà* (o persona en qui delegue) i el *vicedegà/vicedirector de la titulació* que s'acull al projecte. Es recomana també la participació dels *estudiants* (p. e. els representants a la comissió de titulació o els delegats de curs), per tal de donar la visió de la càrrega de treball.

Aquest grup comptarà amb els següents **recursos**: el suport de la nova figura del *coordinador de titulació*, que haurà de mantindre una comunicació fluida amb els departaments implicats i de *dos becaris* per curs participant en el projecte, que són, alhora, estudiants de la mateixa titulació amb la qual col·laboren.

5. CALENDARI

Pel que fa al pla de treball concret per a la posada en marxa dels diferents projectes, cal distingir-hi cinc fases principals:

FASE 1: Fase de difusió i formació del projecte.

- Presentar el projecte: xarrades informatives.
- Formar al potencial professorat participant en planificació de l'ensenyament universitari en ECTS, en metodologies docents i en metodologies d'avaluació.
- Negociar les condicions de participació amb els implicats.

FASE 2: Recull d'informació sobre la situació actual de les titulacions.

- El professorat i l'estudiantat: valorar la càrrega associada a cada matèria.
- Professorat: presentar un programa detallat de l'assignatura tal com s'està impartint actualment.

FASE 3: Replantejament del pla docent de les assignatures:

- Grup de treball: concretar les competències del curs i assignatures implicades a partir del perfil de la titulació.
- Professorat: replantejar el programa de l'assignatura atenent el nou sistema de crèdits (ECTS), que suposa contemplar no només les sessions acadèmiques teòriques i pràctiques, sinó també seminaris, treballs dirigits, activitats no presencials, tutories especialitzades, debats, etc., mitjançant l'assistent ECTS del professorat. S'haurà de replantejar, en la majoria dels estudis, el material docent utilitzat adaptant-lo a les noves necessitats, que passaran també per la utilització de les noves tecnologies.

FASE 4: Implantació dels canvis:

- Implantar els canvis durant el curs acadèmic posterior al replantejament de l'assignatura. El grup de treball del centre i el coordinador de titulació haurà de fer un seguiment del procés, per a la qual cosa es reunirà al llarg de cada semestre per tal d'avaluar-ne la progressió i els resultats obtinguts.

FASE 5: Avaluació de l'experiència:

- Avaluar els resultats obtinguts en l'experiència d'adaptació per dur a terme l'anàlisi global del procés de transició cap al crèdit europeu, i elaborar propostes de millores educatives i futures accions de continuïtat per als projectes.

**Adaptació de les titulacions al procés
d'harmonització europea a l'UJI. Curs 2005-06**

<i>Calendari FASES</i>	<i>ANY 2005</i>				<i>CURS 2005-2006</i>									
	JN	JL	A	S	O	N	D	G	F	M	A	M	J	
Difusió del projecte, adscripció i formació														
Recull d'informació sobre la situació actual a les titulacions														
Replantejament del pla docent de les assignatures														
Implantació dels canvis														
Avaluació de l'experiència														